

Asia: Tuuramäen tuulivoimapuiston osayleiskaavaaluonnos

Virtain kaupunki
kirjaamo@virrat.fi

Lausunto

1 Johdanto

Ilmatar Virrat Oy suunnittelee 16 tuulivoimalan Tuuramäen tuuli- ja aurinkovoimahanketta Virroille. Hankkeen suunniteltujen tuulivoimaloiden määrä, kokonaispinta-ala ja aurinkovoimaloiden alat ovat muuttuneet ohjelmavaiheen jälkeen. Hankealueen kokonaispinta-ala on n. 3450 ha ja suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 320 m. VE1 suunnitellaan alueelle tuulivoimaloiden lisäksi aurinkovoima-aluetta (yhteensä 387 ha). VE 2:ssa suunnitellaan 13 tuulivoimalaa ja aurinkovoima-alue (104 ha). Sähkön siirtoa varten rakennetaan 32–33 km pitkä 110 kV tai 400 kV ilmajohto Fingrid Oyj:n suunnitteilla olevan Kristiinankaupunki-Nokia-voimajohdon tuleviin sähköasemiin. Tämä lausunto on samansisältöinen Luonnonvarakeskuksen hankkeen YVA-selostuksesta antaman lausunnon kanssa.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Selvitysten mukaan hankealueelle sijoittuu seudullisesti merkittävä lintujen muutonaikainen lepäily- ja ruokailualue (turvetuotantoalueet yhdessä Sulkueenjoen, Kurjenjoen ja Röntäjärven kosteikkokokonaisuus).

Hankealue sijoittuu Peurainnevan susireviirille. Selostuksessa kerrotaan, että suteen kohdistuvia vaikutuksia pyritään vähentämään tehtävällä ydinreviiriselvityksellä mikä raportoidaan hankkeen kaavaehdotusvaiheessa. Hankealueen läheisyydessä sijaitsee selostuksen mukaan todennäköinen karhun pesäpaikka. Suurpedoista kaikki neljä esiintyvät alueella.

Maast selvitysten perusteella alueella on merkitystä metsäkanalintujen elinympäristönä. Alueella esiintyy kaikkia neljää metsäkanalintulajia (metso, teeri, pyy ja riekko). Riekon osalta tuodaan esiin se, että sen eteläiset pesimisalueet ovat huomionarvoisia. Metson soittimia paikannettiin alueelta useita. Selostuksessa kerrotaan, että soidinpaikat on huomioitu siten, että keskuksiin jää etäisyyttä yli 500 m ja osassa tapauksissa enemmän.

Linnuston osalta selostuksessa todetaan, että riittävä ja asianmukainen seuranta rakentamisvaiheessa ja toiminnan aikana arvioidaan merkittävimmin lieventäväksi toimenpiteeksi. Sitä, millä tavalla jälkikäteen tehtävä seuranta lieventää hankkeen mahdollisia vaikutuksia, ei selostuksessa avata. Luke näkee, että 500 m etäisyys voimaloiden ja soidinten välissä on olemassa olevan kirjallisuuden perusteella riittämätön ja siltä osin lieventämistoimena etäisyyksien tarkastelu voimaloiden ja soidinten välissä on tarpeen. Lisäksi on syytä harkita voimaloiden runkojen alaosien tummaksi maalaamista esim. keskeisillä paikoilla.

Luke huomauttaa, että esimerkiksi metson tapauksessa vaikutuksia syntyessä, ne saattavat olla pitkäaikaisia. Saksassa, Ruotsissa ja Itävallassa tehdyssä tutkimuksessa ei ollut mitään viitteitä siitä, että metsot tottuisivat tuulivoimaan edes 8 vuoden aikana (Coppes et al. 2020). Täten tuulivoimaloiden vaikutus metsäkanalintuihin ei välttämättä ulotu vain rakentamisen ajalle ja alueelle.

Selostuksessa on käytetty monipuolisesti olemassa olevaa kirjallisuutta vaikutusten arviointiin. Luke näkee, että vaikutusten arvioinnissa on kuitenkin tehty osin pitkälle meneviä johtopäätöksiä eläinten sopeutumisesta ja palaamisesta takaisin alueille.

Luke huomauttaa, että tapauksissa, joissa elinympäristö muuttuu lajille käyttökelvottomaksi ja yksilöt siirtyvät muualle, lajin sisäinen kilpailu kiristyy. Alueen ulkopuolella voi näkyä lyhytaikainen immigraatiosta johtuva positiivinen vaikutus, mutta elinympäristön tuhoutuminen on populaatiotasolla vaikutukseltaan suoraan verrattavissa kantokyvyn pienenemiseen. Hieman pidemmällä, muutaman vuoden aikavälillä, voi olla yhdentekevää populaatiotasolla, siirtykö yksilöt muualle vai kuolivatko ne heti.

Yhtenäiset häiriöttömät luontoalueet ovat tärkeitä ihmistoimintaa karttaville lajeille kuten suurpedot. Hankealueen ympäristöön suunnitellaan useita eri vaiheissa olevia tuulivoimahankkeita, joista osa sijoittuu samoille suurpetojen elinympäristöille.

Tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi. Siksi Luke huomauttaa, että vaikutusten osalta tehdyt johtopäätökset sisältävät riskin virhearvioinneille erityisesti pitkällä aikavälillä.

Aurinkovoiman osalta Luke huomauttaa, että hankealue on laaja alue, jossa tilaa ja siten eläinten liikkumista rajataan aidoin. Näiden elinympäristössä tapahtuvien muutosten lisäksi tulevassa selostuksessa tulee huomioida rakennusajan aiheuttama häiriö ja huoltoteiden käytöstä aiheutuva häiriö myös rakennusvaiheen jälkeen. Aurinkovoimaloiden vaikutuksia eläimistöön ei vielä tunneta hyvin, mutta on tärkeää huomioida, että voimaloilla saattaa olla joillekin lajeille muitakin vaikutuksia kuin elinympäristön menetys tai heikentyminen.

3 Lausunnon tiivistelmä

Luke näkee myös, että 500 m etäisyys voimaloiden ja soidinten välissä on olemassa olevan kirjallisuuden perusteella riittämätön. Suurpetojen osalta tehdyt selvitykset mahdollistavat vain karkean arvion ko. lajien esiintymisestä alueella. Hankkeessa toteutetaan ydinreviiriselvitys, jonka tuloksia esitellään tulevissa kaavaselostuksissa. Luke huomauttaa, että tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 06.09.2024 klo 11:57:21.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: